

עלון כפר מנחם

עלון מס' 8 (1367) תשמ"ג 26.8.83

והוא הדין בחינוך הדור הצעיר. אני מרשה לי לחשוב, כי אין הדור הצעיר אשם כל כך כמו מחנכיו. אין לו מי שיגלה לו בכל הבהירות האכזרייה את הריקניות שבחיו; מי שיעמיד לפניו, בכל תוקף מידת דינו, את התביעות העליונות של נפש האדם, את התביעות האנושיות והלאומיות לחיים עליונים או פשוט לחיים מתוקנים; מי שיפקח את עיניו לראות, כי כל ערכם של החיים המתוקנים הוא ביחס הגדול של האדם אל החיים, אל עצמו ואל עולמו.

מתנהגים עמו במידת הרחמים ומלעיטים אותו תוכן ערב לחך וקל הלעיסה והעיכול – מעין: התעמלות, תזמורת, דיבור עברי שטחי, קריאה קלה ונעימה, הרצאות וכו'. או נותנים לו תחליף של תוכן במקום תוכן חי ופורה, כמו בייסוד האגודה החדשה. בכל – ויתורים, פשרנות, חציאות, העלולים רק לסמא את העינים ולהביא לידי הונאה עצמית ולידי שביעת רצון מהרקבון הקיים. מובן, כי תוכן כזה לא יעמוד בפני כל מכשול קטן, וכל רוח מצויה של החיים הורסת בלי רחמים את הבניין הבנוי ברחמים גדולים כאלה. כמדומה, כי הדבר הזה אין לו צורך בבירור ובהוכחות; לא אגודה אחת ממין זה כבר התפוצצה לרסיסים על ידי נגיעה אחת, קלה או קשה של החיים.

על הדור הצעיר בארץ-ישראל מוטל תפקיד גדול, ועבודה גדולה מאין כמוה עומדת לפניו, בייחוד בשעת הרת עולם זו, הרת העולם האנושי בכלל ועולמו היהודי בפרט; עבודה של הכשרת הקרקע, של התאמת החיים; עבודה של מהפכה שלמה ברוח ובחיים, דרושים כוחות, דרושה גבורה עליונה ומסירות נפש במידה שאין למעלה ממנה.

ותחת כל זה, תחת לבוא אל הדור הצעיר בתביעה גדולה כזו כמו שהיא, תחת לבאר ולברר לו את כל כוח חיובו עליו של התביעה הזאת, את כל קשיי הגשמתה, אבל גם את אפשרות הגשמתה, תחת לגלות לו את האור שבתביעה זו העשוי לעורר את כוחותיו הנרדמים ולהקימו לתחייה אמיתית, באם ופורטים את התביעה הגדולה למעות קטנות ונותנים לו פרוטות לקנות לו צעצועים וממתקים...

אהרון דויד גורדון (תרע"ז)

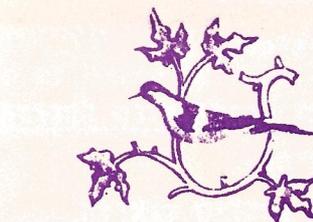
לכל הילדים

המסיימים

את חופשת הקיץ

ברכת

שנה - טובה

דו"ח משיבות המזכירות מסר- אברהם טולדר

מתוך כך, המזכירות ממליצה להקים צוות אד-הוק אשר ינסה לגבש הצעות למיטוד נושא העזרה להורים שבניהם עזבו ולהביא למצב שחבר יהיה זכאי לעזרה בזכות ולא בחסד. הצוות המוצע (מתוך הסכמה) הוא: רינה ק. - מרכזת, אילנה אל., אפרת פ., פנחס, אסא. גם נושא זה יובא לשיחת הקבוץ.

3. מכונת כתיבה לעלון: בהשתתפות עמוס א.

נידונו הקשיים שמערכת העלון נתקלת בהם בהדפסת והוצאת עלון הקבוץ. אין ספק שמוסד זה מתקיים זה שנים בשיטת "מן היד אל הפה", דבר המקשה את הפיכת העלון לגורם קבוע המגיע כל שבוע אל החברים, ומהווה אמצעי אינפורמטיבי ממדרגה ראשונה בחיי הקבוץ. לאחר דיון וויכוח הוחלט לאשר רכישת מכונת כתיבה למערכת העלון, ובכך לפתור שלב אחד במסגרת הבעיות שהמערכת נתקלת בהן.

4. שיפוץ בית בשכון ה' - ערעור ו. בנין:

המזכירות דנה בערעור ו. בנין על החלטת הקיבוץ לשפץ את הבית בשכון ה' שבו מיועדים לגור משי דומב, צילה ב. ומשי האוזר. לאחר בירור האספקטים השונים של הבעיה הן מצד ועדת הבנין והן מצד הדיירים הוחלט לדחות את הערעור של ו. בנין ולהשאיר בתוקף את החלטת הקיבוץ לשפץ את הבית.

5. נידונו מספר בעיות אישיות של חברים.

6. עזיבות: בועז כצ., הודיע על עזיבת הקבוץ.

טל ואריה בן-דוד הודיעו על עזיבה. כוונתם לנסוע ללמוד באנגליה לתקופה של שנתיים-שלוש.

ישיבת מזכירות ב- 14.8.83

1. צוות לתקנון נסיעות לחו"ל: יש הרגשה שבמשך השנים האחרונות הגענו למצב של ריבוי מסלולי נסיעה לחו"ל (פרטיים וקיבוציים) שיצרו מצב של חוסר שליטה במצב. מצד שני למרות ריבוי המסלולים קיימת אצל הרבה חברים הרגשה לא טובה של בעיות קיימות ובלתי פתורות. כמו כן אין לנו שליטה על אורך התקופה שחברים נוסעים. מתוך כך החגשה המחשבה לנסות לחבר תקנון חדש לנסיעות לחו"ל (מבוסס על שיטות הקיימות במספר קיבוצים) הבנוי על שיטת הניקוד.

לצורך זה המזכירות ממליצה להקים צוות לנושא זה, אשר יביא לסיכום את הצעותיו לשיחת הקיבוץ. החברים המוצעים לצוות (מתוך הסכמה) הם: רינה ק. - מרכזת,

חיה רן, חונקה, אברהם ס.

הנושא יובא לשיחת קיבוץ.

2. צוות אד-הוק לקביעת נוהלי עזרה להורים

שבניהם עזבו את הקיבוץ.

גם בנושא זה אנחנו נתקלים בבעיות יומיומיות. אנחנו עדים לתופעה של הרגשת תיסכול עמוקה של חברי הקבוץ המשקיעים את כל חייהם בקבוץ, ואין ביכולתם לעזור לבניהם שעזבו ומתקשים בצעדיהם הראשונים מחוץ למסגרת הקיבוצית. מצב זה מביא לתופעה של פניות שונות של חברים, מתוך בושה, או אי-פניות של חברים וגם זאת מתוך בושה, כאשר קשת הבעיות והפניות מגוונות. בכל המקרים האלה המזכירות נוהגת בהתיחסות לגופו של ענין, כאשר קשה להקיף את מלוא הבעיה ולהיות בטוחים שאכן נותנים תשובות מכובדות לאותם חברים שהבעיה נוגעת להם.

בקרמיקה

בעיה נוספת, האופינית למפעל ידני היא התלות של כל חוליות שרשרת היצוק, האחת בשניה. כך קורה שאם חסר חורט או מתיז או מי שיעבד את המוצרים, נוצרים צורארי בקבוק רציניים בתהליך הייצור. לדאבונו, דברים אלה אינם נקלטים במידה מספקת אצל האחראים על נושא כח האדם. עם זאת, ניתן בהחלט, להגיע לריווחיות במפעל לאחר שחל שיפור ניכר בחוליה המכרעת-השיווק. היקף המכירות בתקופה האחרונה מצביע על כך. לקראת ראש-השנה התקבלו הזמנות רבות ואנו משתדלים לעמוד בכלן.

נחום.

כך זה אצלם

נגבעת-חיים הונהג שרות תחבורה פנימי. ייעדנו את השרות בראש ובראשונה להסעת קשישים ומוגבלים. אנו מסייעים חברים לעבודתם, למחסן הבגדים, למיפעלים, למחסן הכביסה וממנו. מסייעים בסחיבת סלי המזון מהכלבו ומהמרכולית. כל משימה וטעמה, שרשרת של מעשים קטנים, שהם עניין של מה בכך לאיש הצעיר ומהווים בעיה למתקשים.

ואצלנו...

במפעל הקרמיקה חלו לאחרונה מספר שינויים ראשי, שני האגפים הופרדו. האגף הארכיטקטוני מייצר עתה, במלוא המרץ, בבניינו החדש והנאה וכבר נראה, שהמבנה החדש צר מלהכיל את כל הדרוש. הסיבה להפרדה, נבעה לא רק מתהליכי הייצור השונים לחלוטין, אלא גם מעצם ההפרדות הפיזית שגרמה לכך, שבפועל העבודות מתרחשות לגמרי בנפרד.

במחלקה הדקורטיבית, הוכנסו מספר שינויים

טכניים ע"י איתי. היציקות הועברו לשיטה של יציקה בצינורות (במקום דליים) ומערכת ההכנה, השאיבה והמיחזור של התערובת שונתה גם היא. עתה על הפרק עוד מספר שיכלולים, שיקלו גם הם על תנאי העבודה.

מנחם גלינה, המשורק של המפעל, הצליח, בחצי השנה האחרונה, לחדור להרבה רשתות שיווק, שהיו סגורות לפנינו קודם. כמו: השק"ס, אגד, השופרסל, ההיפרשוק ואחרות וכך להרחיב את השיווק לרשתות ששיווקנו קודם אליהן (המשביר לצרכן, המשביר המרכזי וכד') הודות לכך גדל היקף המכירות של המפעל. ה"להיט" העיקרי של המפעל לאחרונה, הן המנורות לסוגיהן.

ההתקדמות המסוימת שהושגה במפעל, אסור שתעלים מעינינו את הבעיות הקיימות ובעצם את הבעיות הבסיסיות הכרוכה במפעל עמיר עבודה, שאינו מן המשוכללים מבחינה טכנולוגית ושכמעט כל עובדיו הם חברים וותיקים וזאת כאשר חברים צעירים אינם נוטים להצטרף אליו. למעשה אין כמעט חברים צעירים שעובדים באגף הדקורטיבי והדבר יוצר שורה ארוכה של בעיות בסיסיות שלא נפרטן.

היררכיה בקיבוץ ומנגנונים לפיצוי

על חטרונותיה.

סוציולוג פוליטי בשם מיכלס קבע כבר לפני שני דורות, כי בארגונים חברתיים שולט "חוק הברזל של האוליגרכיה". כלומר כל אירגון חברתי-יצוני, שירותי או פוליטי- חייב להיות בעל מבנה היררכי פירמידלי כך שקיימת בו הבחנה בין המיעוטים (המנהיגים, המנהלים) לבין הרבים (המונהגים, העובדים) כאשר הראשונים זוכים לתגמולים רבים יותר מהאחרונים, לכוח רב יותר ובקיבוצר-ל"חיים טובים" יותר מן האחרונים. יישום הבחנה זו הינו ביטוי להיפך של עיקרון השוויון בין חברים באירגון. עיקרון השוויון הינו ערך עליון בחברה הקיבוצית, אך הקיבוצים עצמם הינם אירגונים חברתיים וענפי העבודה ומפעלי התעשייה בהם, הינם אירגונים יצרניים ושירותיים הדומים בהרבה מובנים לאו שמחוץ לקיבוץ. לנוכח שתי עובדות אלו נישאלת השאלה, האמנם "חוק הברזל של האוליגרכיה" תקף גם בקיבוץ? אם כך הוא, כיצד מתמודדת החברה הקיבוצית עם תוצאות חוק זה כך, שאיך אי - השוויון בין חברים הנובע ממנו מקעקע את יסודותיה הבנויים על עיקרון השוויון, או, לחילופין, כיצד זה שעיקרון השוויון הקיים בקיבוץ אינו מונע היווצרות היררכיות וחלוקת התגמולים האי - שוויונית הנובעת ממנה. מחקרים שנערכו ע"י חוקרי המכון לחקר הקיבוץ, במפעלי תעשייה וענפי עבודה אחרים בקיבוץ, מצביעים על תשובות מסוימות לשאלות הללו. ראשית, מתברר כי "חוק הברזל של האוליגרכיה" אכן תקף גם בקיבוץ: בענפים ובמפעלים שנחקרו נמצאה חלוקה פירמידלית לרמות של

היררכיה. שנית, גם חלוקת ההשפעה והכוח וגם ההזדמנויות הניתנות לעבודה מעניינת ומלמדת ולניצול יכולת וכשרים, מחולקים באופן לא שוויוני, כך שיותר ניתן לעומדים בראש האירגון ופחות לאלו שאינם נושאי תפקידים ניהוליים. אך בניטויים אחרים של שביעות רצון מהעבודה ושל הסתגלות ומוטיבציה נמצאו הבדלים קטנים יותר בין הרמות ההיררכיות מכפי שמקובל למצוא מחוץ לקיבוץ. שלישי, וזהו הסטטוס החשוב ביותר, התברר כי המערכת הקיבוצית מפעילה לפחות שלושה מנגנונים המפצים על אי-השוויון הנובע ממבנה היררכי: המנגנון הראשון הינו זה של הרוטציה בתפקידים; השני הינו זה של הדמוקרטיה הישירה; והשלישי הינו זה המחלק לחברים את התפקידים במערכת העבודה והקהילה. כך שאיך לאותם אנשים תפקידים בכירים בשניהם. שלושה מנגנונים אלה מפעילים עקרונות דומים של התגברות על אי-השוויון הנובע מהיררכיה ועל כך אפשרי צירוף שונה שלהם למען להגיע לאותם יעדים. אכן קיבוצים וענפים בקיבוץ מביאים צירופים שונים לידי ביטוי ומשיגים תוצאות דומות.

מתוך: מחקרי המכון לחקר הקיבוץ אונ. חיפה. בעקבות המסקנות מן הראוי לתת את הדעת על שתיים מהן:

1. האם התופעה של חברים מעטים הממלאים תפקידי "הנהגה וניהול" ברצף, יכולה להיקרא רוטציה?
2. האם לא ראוי לבדוק בדיקה מחודשת את סגנון "הדמוקרטיה הישירה" קרי: שיחת הקיבוץ ואופן תיפקודן של הוועדות?

כאלה שיהיה

תשמ"ג 26.8.83

ואנשים

אפשר לחלק את האנושות בכל מיני צורות, למשל כאלה שאוהבים דגים לעומת אלה שיש להם אלרגיה לדגים.

נדמה לי שגם לגבי כלבים האנושות מתחלקת לשניים; לאוהבי כלבים ולאחרים. האחרים הם אלה שלא כלכך אוהבים חיות או אוהבים אותם מאד אבל מרחוק...

בין אלו ה"אחרים" יש גם אנשים ו/או ילדים שמפחדים מכלבים, וכך רבים שסובלים מהכלבים בשל היותם מטרד אקוסטי כלומר קשה להם להסתגל לשעות נביחה ארוכות המלוות אותם במשך היום ובמיוחד מתקשים לישון בליווי נביחת כלבים. אלו הם נתונים יסודיים ואתם צריך לחיות, וחשוב ואפילו הכרחי ליצור דו-קיום בשלוש בין חובבי הכלבים לבין האופוזיציה כך שניתן יהיה גם לגדל כלבים וגם לא לסבול מהם יותר מדי. לשם כך צריך לגלות סובלנות הדדית.

תוך כדי טפול (מוגבל מאד בינתיים) בנושא זה אני שומע לעתים קרובות את הטענה: "מה אתה מתעסק בשטויות האלה, איך לך דברים יותר חשובים לעשות" כנגד הטענה הזו ובהנחה שהיא נאמרת ברצינות אני רוצה להעיר שתי הערות:

א. שאלה רטורית: אם זה נושא כל-כך שטותי אז למה הוא ממקד סביבו כל כך הרבה מתח ואנרגיה?

ב. נער הייתי וגם גדלתי - ונדמה לי שמה שנקרא "הדברים הקטנים" הם לעתים קרובות די גדולים... נושא הכלבים דורש התיחסות וטפול. המזכירות החליטה למצוא חבר שיהיה מוכן להכניס את ראשו לנושא ולהבטיח שהחלטות הקבוץ בענייני הכלבים יבוצעו.

נ.ב.

א. בשמחה רבה אני יכול לציין שאורי סגלמן הסכים לקחת על עצמו את הטפול והאחריות על נושא הכלבים.

המזכירות מצידה מבטיחה לתת גיבוי מלא לאורי כך שיוכל לבצע את החלטות הקבוץ בנושא.

ב. את החלטות הקבוץ בנושא הכלבים החלטנו לתלות על לוח המודעות כך שאפשר יהיה לראות אותן שלוש פעמים ביום (לפחות) וללמוד אותן היטב (אפילו בע"פ).

שיר זה מוקדש לקורבן הבא

מסתובב לו מלך על ארבע רגליים
כולם סביבו אומרים: "נו,
מה אפשר לעשות,
אותו מלך עם תיאבון כפליים
מהלך לו ומאיים בחוצות.

אותו המלך היה רעב
את טרפו ישיג בנקל
המשימה תתבצע עם כל הלב:
רגל, זנב, אצבעות אדם במעדן מתובל.

כך המשיר, הסכנה לא חלפה
הוטריןר אמר: "זה ענינו של הקבוץ"-
חורים בבשר, אצבע חבושה,
למה מחכים - לעוד בשר קצוץ?

רעיון לחובבי צימחי הבית.

בקבוקי הפלסטיק המכילים משקאות מרנינים לימי הקיץ, ניתנים לשימוש יעיל ע"י הפיכתם למיכלים השומרים צמח להשרשתו. ה"ב"ס השחור של בקבוקי הקולה (או בסיס ירוק של סוגי משקאות אחרים) נותן למיכל הרגשה של יציבות וצורה נאה.

יש לי שתי הצעות לשימוש בבקבוק :

1. מיכל השרשה לסלק, בטטה וכד'.

TERRARIUM
2. טרריום = בית גידול.

אלפז ההכנה:

לוקחים בקבוק פלסטיק, חותכים אותו בסכין חדה בגובה 18 ס"מ מן הבסיס. את החלק הנותר חופכים ומכניסים לתוך הבקבוק. (ציור 1, 2).

על מנת שלא יפול פנימה, נחתוך שיניים קטנות בחלק העליון במרחק 1-1.5 ס"מ מסביב. נקפל אותם החוצה כשלארץ הבקבוק נאחז בשפת הבקבוק החתוך. (ציור 4).

בתוך חלק זה מונח הפרי או הירק, השורש משתחל לתוך צואר הבקבוק. החומר השקוף של הבקבוק מאפשר לנו לעקוב אחרי הוצאת השורשים.

2. לטרריום עדיף להשתמש בבקבוקים גדולים בלבד, כלומר 2 ליטר.

אלפז ההכנה : א. יש לרחוץ את הבקבוק היטב שיהיה נקי ושקוף.

ב. להפריד את הבסיס השחור (או ירוק) מהבקבוק. את הפעולה הזאת צריך לעשות בזהירות, אך לעיתים בכוח, כי שני החלקים מודבקים בדבק חזק מאד.

ג. לחתוך את הבקבוק כעבור 16 ס"מ מן הבסיס (אפשר גם יותר).

ד. מכניסים את הבקבוק הפוך לתוך הבסיס השחור. אם יש קושי בהשחלת הבקבוק לתוך הבסיס, אפשר לעשות חתך אנכי בקצה החתוך והבקבוק נכנס ביתר קלות.

ה. את החלק התחתון ממלאים באדמה ושותלים...

ו. לשים צלוחית מתחת לטרריום. בצורה זו הכלי מפרש מים.

בכך לא רק שנהנה מתהליך גידול הצמח, אלא נקבל גם חפץ דקורטיבי.

רות יערי.

דימיטרוס פון אונד

הוא על הגבול - בין דור ההמשך, אשר ביניהם כבר ראשוני מסיעי עגלות הנכדים, לבין אותה קבוצה "פלוס מינוס" אשר משלה עצמה כי שיח ושיג להם עם "הצעירים" בפזורות ובהשתלמויות ועם "צעירי הצעירים", אשר פוסחים עדיין בין התפוצות והמתנדבות. הוא אחד מן הבולטים בקבוצת - הצעירים אשר איכפת להם. ליבו פתוח, ראשו נתון ותמיכתו מובטחת לכל מפעל חברתי ותרבותי שיש בו קירוב לבבות וגישרי הבנה. במשחקי הגמדים צויין לשבח כגמד מצטיין. כאשר הגיעה סוף סוף "הדינמיקה החברתית" מאמריקה, ראה בה גילגול מודרני של "ביתניה עילית", כמאמר חז"ל: צרה בלב איש ישיחנה. בידם הקשיש, כשנכדינו קיבלו פנינו בפרחים וילדינו בארוחה חגיגית, היה הוא זה שהרעיף דיברי שבח, קילוסים, הערכה ואהבה לדור המייסדים.

היא, עד מאה ועשרים, כבת שבעים, וכפי שמקובל עתה לציין, "מראשוני הקיבוץ". ויהי היום והיא החמיצה את האוטובוס היוצא ב-15:14, מכפר-מנחם. היום היה יום שרב כבוד ולה מחכים ב'אגד' גדרה בני משפחה, אורחים מניו יורק. והנה אורו עיני! לפניה עצרה מכונית ומיודע נד נוהג בה, רפניו לאשדוד. סיפרה לו את אשר קרה וכי אצה לה הדרך ליפגוש את קרוביה בגדרה בשעה היעוד. שמע את אשר שמע, עצר בצומת אשדוד ועזר לה לצאת לחומו של יום. (הזמן מהצומת כ-10 דקות). מיוזעת וממורמרת הגיעה כעבור שעה לגדרה ולשמחתה עדיין חיכו לה קרוביה לא הייתי נדרש למקרה זה אלמלא ניקרה בי השאלה: האם הגמד המצטיין, מנחה בחוגי הדינמיקה החברתית, השושבין של יום הקשיש, העושה לילות כימים לשיפור איכות חיינו, האם עלה בו בכלל ההירהור כי אפשר גם אחרת? והאיפכא מיסתברא - מסופקני! וכי מתי הם נוסעים באוטובוס? והערה אחרונה: המקרה אמנם קרה אולם גיבורו הוא פרוטוטיפ.

אם לזהה מישהוא את עצמו בסיפור זיהרר גם בקטנות-ובאתי על סיפוקי.

דיווי.

מה זה קיבוץ / עמוס קינן

הקיבוץ, אפילו לאחר שנות שפל ואפילו לאחר שזוהרו עמם, הוא עדיין הדבר היפה שבעולם הקיבוץ הוא ארץ-ישראל ובזכות הקיבוץ ארץ-ישראל הינה עדיין הארץ היפה שבעולם.

הקיבוץ הוא 3.5 אחוזים מן האוכלוסיה שבגללו האוכלוסיה קיימת אם האוכלוסיה אינה סולחת לו על כך, זוהי בעייה שלה ולא של הקיבוץ - מפני שהקיבוץ יתקיים אפילו אחרי האוכלוסיה.

בתי זמורה

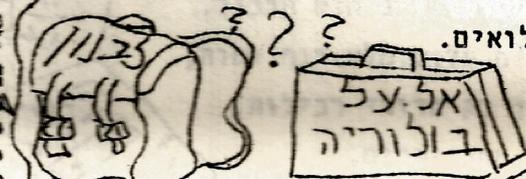
חתונות

השבוע עמד בסימן חתונות. לילי ורפי נישאו אצלינו במזל טוב, סיגליה כהנים- בקיבוץ העוגן ומגיע מזל טוב גם לסבא- שמחה.

אולם ראשוני המחותנים השבוע הם משפחות שרון ומודעי, אשר בניהם-יאיר וענת (7) עשו "תרגיל" מהיר וקבעו שיא אשר ייכנס לספר השיאים של גינס.

יוצאים... ניכנסים...

רבקה ברק חזרה מבולגריה והחליפה את אסא שיצא למילואים. נסעה-פרניה.

מכתב הגיע

אל מזכירות כפר-מנחם.

אנו מבקשים להודות לכם על הסכמתכם לשחרר את חברכם יהושע פיצ'יון, לצורך יציאתו לאוסטריה, כמרקיד במחנה הקייץ של התנועה. לפי הדיווחים שקיבלנו מאוסטריה, עשה יהושע עבודה מצויינת.

לא נותר לנו אלא להודות ליהושע, שלקח את המשימה ברצינות, ועשה אותה בהצלחה רבה, ולכם- על שאיפשרתם זאת.

יעקב קריב-תנועת הנונים-דרור

מה חדש במשק הילדים

למשק הגיע פוני חדש ושמו-"סער". כמו כן נוספו למשק ראם (עדיין לא ניתן לראותו), ויעל יפת-קרניים שהובאה משמורת החי-בר ליד אילת. השרקנים(חזירוני הים) ניטרפו ע"י טורף אלמוני(ההשערה-חתול או נמיה).

הארנבות הסיאמיות שוחררו מכלובן למען יוכלו להגן על עצמן מן הטורף. אחרונות חביבות- "גלושיו"טלושי" הגדיות הצעירות של כבש הרעמה (עבדקן).

מומלץ לבקרו

דוח מהמשק מסרו שירה ודיקלה(רקפת).

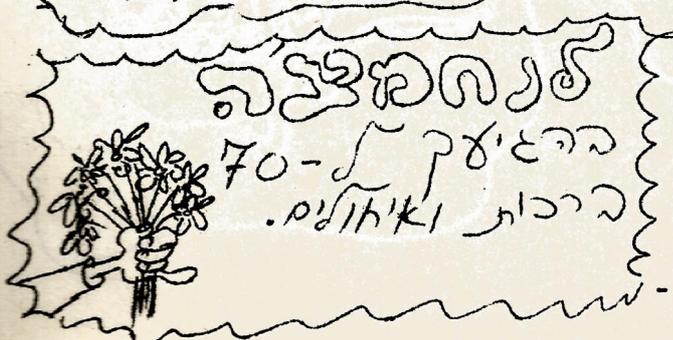
מציאה...

מצאנו בג'רוזלם פוסט מה-28.6.83 כי בית-הבנים שלנו נבנה במסגרת מפעלי שיקום שכונות ועזרה למוסדות, מפעל שנוסד ע"י ארגון קנדי. עוד נאמר שם כי אולם זה משרת אוכלוסיה בת רבע-מיליון תושבים! אם אמנם זה נכון, אולי כדאי לבנות אולם נוסף, שכן אולם אחד לא יכול לענות על צרכים של אוכלוסיה כה גדולה.

על החינוך.

בעקבות הקיצוצים המיועדים בתקציב החינוך? מצאנו אצל הגל התיחסות לנושא "הברבריות של התורכים": הפיגור החברתי הוא תוצאה ההזנחה שנהגה המדינה התורכית בחינוך אזרחי, זוהי מידת השפעתו של החינוך על כל רווחתה של המדינה. אורחות חיים, אמנויות, מדעים, כל אלה בונים ומרכיבים את החברה, ועל כן חייבת המדינה להעמיד את החינוך וההשכלה בראש מעייניה ודאגותיה. (1788). (ש. אבינרי, תורת המדינה של תגל).

עמוס

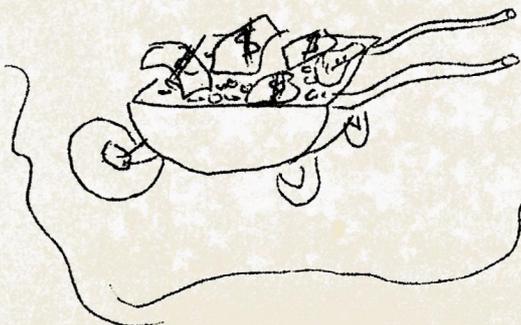
הדרך האחרונה

עורך יקר

גם זה כבר קרה...
 ... עם פרוץ המשבר נהרו המוני
 האזרחים אל הבנקים, אשר לא היו
 מוכנים לכך ואשר חסרו רזרבות,
 כדי למשוך מהם פקדונות.
 כך התערערה יציבות המשק-שנפגע
 מיד כתוצאה מסגירת מפעלים ומעלית
 אבטלה-ובעקבות זאת התערער אמון
 הציבור בכלכלה. אמנם מבחינה
 כלכלית, להלכה, הנזק עוד ניה מוגבל
 שכן המדינה עוד הוסיפה לקבל
 הלוואות מחוץ לארץ ונמנעה
 התמוטטות כלכלית. אולם עתה,
 השתלבו הגורמים הכלכליים, הפסיכו-
 לוגיים, והפוליטיים ונוצרה השפעת
 גומלין ביניהם. רב האזרחים-בני
 שכבות ומעמדות שונים-לא האמינו
 עוד בכשרם של המשק, הממשלה ושל
 המשטר הפרלמנטרי, להושיעם מן
 הצרות שהתרגשו עליהם.
 גברו הקולות שקראו ל"ממשלה
 חזקה".

(גרמניה - 1930)

דומה? רק מי שלא למד מן
 ההסטוריה, יחזור בדיוק רב על
 שגיאותיה
 .ע

אתה חוזר מהעבודה ופותח עתון ערב
 -ומכתב למערכת ננעץ בלבך כחרב.
 לעזאזל, באיזו מדינה אנו חיים,
 אם אדם מסוגל לכתוב את הדברים הבאים:
 "עורך יקרו אני חי כמו כולם -משכנתא, אשה, חותנת-
 והנה רק עתה שמתי לב לתופעה מעניינת:
 אדם כל חייו כאילו נדון
 להיות יום ולילה כפות לעתון.

כשהוא כבר יודע לקרוא, בגיל עשר שנים-
 הוא קורא את עתון הילדים הקטנים.
 בן עשרים הוא ממחר לפתוח יתון
 במדור הספורט, הטוטו והניחוש הנכון.
 כשהוא בן שלושים פלוס, מלא רוח שטות,
 הוא מחפש בעתון רק מדורי רכילות.
 גיל ארבעים, כל אחד יסכים,
 הוא הגיל שבו מתפתח החוש לעסקים.
 במדור הבורסה הוא מגלה לעיתים קרובות,
 שמרוב רווחים הוא שקוע בחובות.
 בגיל חמישים, יותר שקול יותר נבון,
 רק הפוליטיקה מעניינת אותו בעתון.
 בן ששים במחלות הוא מגלה בקיאות
 וקורא בעתון את מדור הבריאות.
 בגיל שבעים הוא יודע שהכל הבלים והבל,
 ופותח עתון רק בעמוד מודעות האבל.
 בכאב ובצער הוא מחפש לראות
 מי מחבריו מופיע במסגרות השחורות.
 ... והנה כבר שנה שגם אני מחפש במסגרות את חברי החסרים
 -אבל אדוני העורך, אני בסך הכל רק בן עשרים..."

שמעון ישראלי

וריאציה עפ"י מכתב שפורסם בעתון
 הודפס ב"דבר אחר".